

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

ННІ «Інститут геології»

Кафедра *геофізики*

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Заступник директора інституту
з навчальної роботи

В.В. Демидов Всеволод ДЕМИДОВ

«31» *серпня* 2023р

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ¹

Дослідження родовищ вуглеводнів геофізичними методами
для студентів

галузь знань **10 Природничі науки**
спеціальність **103 Науки про Землю**
освітній рівень **магістр**
освітня програма **Геологія, Геохімія мінералогія, Геологія нафти і газу, Геофізика,
Гідрогеологія, Геоінформатика, ГІС та технології,
Оцінка землі та нерухомого майна**
вид дисципліни **Вибіркова**

Форма навчання	денна
Навчальний рік	2023/2024
Семестр	3
Кількість кредитів ECTS	4
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Форма заключного контролю	залік

Викладач: *Шабатура Олександр Вікторович, доктор геологічних наук, доцент кафедри геофізики, доцент*

Пролонговано: на 2024/2025 н.р. *В.В. Демидов* «31» 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20__/20__ н.р. _____ («__» 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20__/20__ н.р. _____ («__» 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

© Шабатура О.В., 2023 рік

КИЇВ – 2023

¹ Робоча програма навчальної дисципліни є нормативним документом вищого навчального закладу і містить виклад конкретного змісту навчальної дисципліни, послідовність, організаційні форми її вивчення та їх обсяг, визначає форми та засоби поточного і підсумкового контролю.

Розробник: **Шабатура Олександр Вікторович, доктор геологічних наук, доцент кафедри геофізики**

Затверджено

Завідувач кафедри геофізики

 Віктор ОНИЦУК

Протокол №18 від «29» червня 2023 року

Схвалено науково - методичною комісією **ННІ «Інститут геології»**

Протокол №1 від «31» серпня 2023 року

Голова науково-методичної комісії Всеволод ДЕМИДОВ

ВСТУП

Мета дисципліни – забезпечити підвищення мінімально необхідної професійної підготовки студентів-геологів, що спеціалізуються в області прогнозування, пошуків та розвідки родовищ нафти і газу використовуючи геофізичні методи досліджень. Робота присвячена основним аспектам сучасної методики проведення геофізичних досліджень на всіх етапах та стадіях геологорозвідувального процесу на нафту і газ

Вимоги до вибору навчальної дисципліни:

1. Знання теоретичних основ геофізичних методів.
2. Знання теоретичних основ загальної геології, гідрогеології, геохімії.
3. Володіти елементарними навичками роботи з персональним комп'ютером.

Анотація навчальної дисципліни / референс:

В програмі дисципліни основна увага приділяється основним методичним основам та методам геологорозвідувального процесу на нафту і газ, а також особливостей на стадіях нафтогазопошукових робіт.

Завдання (навчальні цілі):

- ознайомити з загальними відомостями геологорозвідувального процесу на нафту і газ;
- ознайомити із методами досліджень, застосовуваними на різних етапах і стадіях геологорозвідувального процесу на нафту і газ;
- пояснити принципи кореляції геофізичних методів геологорозвідувального процесу на нафту і газ;
- дати стисло характеристику негеофізичних методів, які доповнюють і комплексують геофізичні методи;
- продемонструвати низку практичних прийомів геофізичних методів для встановлення і оцінки нафтогазоносності;

Результати навчання:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форма/Методи викладання і навчання	Форма/ Методи оцінювання	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
1.1	Принципи класифікації покладів, запасів і ресурсів нафти і газу	лекція	Контрольна робота	до 10 %
1.2	Етапи і стадії геологорозвідувального процесу на нафту і газ	лекція	Контрольна робота	до 10 %
1.3	Методи геологорозвідувальних робіт на нафту і газ	лекція	Контрольна робота	до 10 %
1.4	Геологічні передумови проведення геофізичних робіт на нафту і газ	лекція	Контрольна робота	до 10 %
1.5	Характеристику геофізичних методів на нафту і газ	лекція	Контрольна робота	до 10 %
1.6	Принципи комплексування геофізичних методів на нафту і газ	лекція	Контрольна робота	до 10 %
2.1	Формувати комплекс геофізичних методів відповідно стадії, етапу	лекція, практична робота	Письмова робота	до 10 %

	<i>геологорозвідувальних робіт</i>			
2.2	<i>Формувати технологічний комплекс геофізичних методів до конкретного геологічного об'єкту</i>	<i>лекція, практична робота</i>	<i>Письмова робота</i>	<i>до 10 %</i>
2.3	<i>Здійснювати попередню оцінку нафтогазоперспективності геологічного об'єкту за геолого-геофізичними даними</i>	<i>лекція, практична робота</i>	<i>Контрольна робота</i>	<i>до 10 %</i>
3.1.	<i>Вміти організувати системну роботу для ефективного вирішення поставленої задачі</i>	<i>практична робота</i>	<i>Письмова робота</i>	<i>до 5 %</i>
4.1	<i>Розуміння особистої відповідальності за професійні рішення, які можуть давати інформацію про геологічне середовище</i>	<i>лекція</i>	<i>Письмова робота</i>	<i>до 5 %</i>

Структура курсу: лекційні заняття, практична робота студентів.

Схема формування оцінки:

Форми оцінювання студентів

1. Семестрове оцінювання:

- 1) *Контрольна робота з методів досліджень різних етапів і стадій геологорозвідувального процесу на нафту і газ – 20 балів (рубіжна оцінка 12 балів).*
- 2) *Контрольна робота з геофізичних методів геологорозвідувальних робіт на нафту і газ – 40 балів (рубіжна оцінка 24 бали).*
- 3) *Практичні роботи (5 робіт) – 20 балів (рубіжна оцінка 10 балів)*

Результати навчальної діяльності студентів оцінюються за 100 бальною шкалою.

Змістовні модулі (ЗМ) формують бали, які виставляються за результатами роботи студента впродовж усього семестру, як сума (проста або зважена) балів за систематичну роботу впродовж семестру.

	ЗМ1/Частина 1	ЗМ2/Частина 2	Підсумкова оцінка
<i>Мінімум</i>	<i>24</i>	<i>36</i>	<i>60</i>
Максимум	40	60	100

Організація оцінювання: Контроль здійснюється за модульно-рейтинговою системою та передбачає: виконання 5 практичних та проведення 2-х письмових модульних контрольних робіт.

Шкала відповідності

Зараховано / Passed	60-100
Не зараховано / Fail	0-59

**СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙ І ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ**

№ п/п	Назва теми	Кількість годин		
		лекції	практичні	самостійна робота
<i>Методи досліджень різних етапів і стадій геологорозвідувального процесу на нафту і газ</i>				
1	Вступ. Загальні відомості про геологорозвідувальний процес на нафту і газ Тема 1. Огляд класифікації і районування покладів нафти і газу	4		
2	Тема 2. Стадійність геологорозвідувального процесу на нафту і газ <i>Методи геологорозвідувальних робіт на регіональному етапі.</i>	2		
3	<i>Методи пошуково-оціночного та розвідувально-експлуатаційного етапів</i>	2	2	
	<i>Модульна контрольна робота 1</i>	2		
<i>Методичні основи геологорозвідувального процесу на нафту і газ</i>				
5	Тема 5. Геофізичні методи геологорозвідувальних робіт на нафту і газ	14	8	
6	Тема 6. Стислий огляд негеофізичних методів геологорозвідувальних робіт на регіональному етапі.	2		
	<i>Модульна контрольна робота 2</i>	2		
	ВСЬОГО	28	10	

Загальний обсяг 40 год.², в тому числі:

Лекцій – **28 год.**

Практичні заняття - **10 год.**

Консультації - **2 год.**

² Загальна кількість годин, відведених на дану дисципліну згідно навчального плану.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА³:

Основна:

1. Білецький В. С. (2017). Основи нафтогазової справи / В. С. Білецький, В. М. Орловський, В. І. Дмитренко, А. М. Похилко. Полтава : ПолтНТУ, Київ : ФОП Халіков Р.Х., 312 с.
2. Михайлов В. А., Карпенко О. М., Курило М. М. та ін. (2009). Горючі корисні копалини України та їхня геолого-економічна оцінка. Підручник. Київ: КНТ., 376 с.
3. Іванишин В. С. (2003). Нафтогазопромислова геологія. Навч. посіб., Львів, 648 с.
4. Нафтогазопромислова геологія : підручник / О. О. Орлов, М. І. Євдошук, В. Г. Омельченко [et al.]. – К. : Наук. думка, 2005. – 432 с. : іл
5. Нафтогазопошукова геофізика: навч. посіб. / С. Г. Анікеев, Б. Б. Габльовський, М. В. Штогрин. – Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2021. – 287 с. – (Каф. нафтогазової геофізики).
6. Нафтогазопошукова геофізика : підручник / В. П. Степанюк, О. П. Петровський, С. Г. Анікеев. – Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2010. – 296 с. – (Каф. польової нафтогазової геофізики). – 194-196.
7. Пошук та розвідка нафтових і газових родовищ: Лаб. практикум / О. Є. Лозинський, Н. В. Дубей. – Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2021. – 92 с. – (Каф. геології та розвідки нафтових і газових родовищ).
8. Прогнозування, пошуки та розвідка нафтових і газових родовищ : підручник / Б. Й. Маєвський, О. Є. Лозинський, В. В. Гладун, П. М. Чепіль. – К. : Наук. думка, 2004. – 448 с. : іл. – 441-446.
9. Суярко В.Г. Прогнозування, пошук та розвідка родовищ вуглеводнів: Підручник. – Харків: Фоліо, 2015. – 296 с.
10. Українська нафтогазова енциклопедія / за загальною редакцією В. С. Іванишина. — Львів: Сполом, 2016. — 603 с.

Додаткова:

1. Бойко В. С. Розробка та експлуатація нафтових родовищ: Підручник. – К.: Реал-Принт, 2004. 695 с.
2. Основи геофізики (методи розвідувальної геофізики): Підручник. – К.: Видавничо-поліграфічний центр “Київський університет”, 2006. – 446с.
3. Нафта і газ України / Гол. ред. М.П. Ковалко. – К.: Наук. думка. – 216 с.
4. Фик М. І., Хріпко О. І., Раєвський Я. О., Варавіна О. П. Розробка та експлуатація нафтових та нафтогазових родовищ: посібник для студ. ВНЗ / під ред. д-ра. техн. наук, проф. І. М. Фика. – Харків, 2019. – 149 с.
5. Harvard Devold Oil and gas production handbook An introduction to oil and gas production, transport, refining and petrochemical industry. Edition 3.0 Oslo, August 2013. https://library.e.abb.com/public/34d5b70e18f7d6c8c1257be500438ac3/Oil%20and%20gas%20production%20handbook%20ed3x0_web.pdf

---

³ В тому числі Інтернет ресурси